

Tudor Arghezi - universul poetic

Poezia filozofica argheziană se adapă din singuratatea, ca ființă gânditoare, a omului pe pământ. Sursa ei se afla în permanenta căutare a unui Dumnezeu, care refuză a se arata și determină o stare sufletească caracterizată de permanenta pendulare între credință și tăgadă.

Reprezentativi pentru aceasta temă a liricii argheziene sunt "Psalmii", în care poetul acceptă și refuză succesiv existența dumnezeirii: "Vreau să te pipăi și să urlu: "Este!"".

Concepția artistică a lui Arghezi, așa cum se conturează ea încă de la început, este una de angajare socială. Marele poem ciclic din 1956 "Cântare omului" este o sociogonie urmărind evoluția omului din momentul ridicării în picioare, până la descoperirea tainei tainelor, atomul. Volumul "1907 - Peisaje" (1955) evocă marea zguduire socială din România de la începutul veacului. În fine, să nu uităm proza, fie cea pamfletară, fie cea romanescă, având un și mai vădit caracter social. Dar cel mai reprezentativ volum de versuri pentru această temă este "Flori de mucigai". Aici își găsește expresia cea mai deplină adeziunea lui Arghezi la "estetica urâtului", căreia poetul îi dădea contur în "Testament": "Din bube, mucigaiuri și noroi / Iscat-am frumuseți și prețuri noi".

S-a afirmat despre poezia erotică argheziană că se resimte de influențe eminesciene, ceea ce, într-adevăr, nu poate fi tăgăduit, dar nici absolutizat.

Poezii de dragoste întâlnim încă în volumul "Cuvinte potrivite", dar reprezentativ pentru această temă este "Versuri de seară". Două atitudini se pot desluși în trăirea sentimentului erotic: una de reticență, de amânare a clipei de iubire ("Melancolie" sau "Creion"); iar cealaltă, când împlinirea erotică e urmărită și exprimată în ambianța universului cosmic din care natura vegetală și animală nu pot lipsi. Femeia devine stăpâna acestui univers, care este pătruns de prezența ei ("Mireasă", "Căsnicie").

Deși Arghezi nu este singurul poet care s-a lăsat fascinat de universul mărunț, nicăieri ca la el lumea viețuitoarelor fără grai nu a căpătat un contur mai unitar și mai complex. Toate aceste viețuitoare se află într-un fel de dependență afectivă față de om ("Cântec de adormit Mitzura", volumul "Copilărești").